

BLE DET BOM?

Plikter ved
skadeskyting

Hvorfor folder?

Alle storviltjegere kan komme i situasjoner der skadeskyting inntrer, og det er viktig at jeger og jaktag er klar over det ansvar som følger om uhelllet skulle være ute. Hensynet til det påskutte dyret er overordna, og regelverket som gjelder tar det utgangspunkt.

Innen et jaktdag er riktig og felles forståelse av regelverk, afferd, roller og personlig ansvar viktige forutsetninger for å:

- sikre human og sikker jaktutøvelse og dermed jaktas anseseelse i samfunnet.
- få gode jaktopplevelser og opprettholde gode sosiale relasjoner til jaktkamerater.
- unngå ulovlig adferd som skyldes mangelfull kunnskap eller slarv.

I tillegg til jeger og jaktag er kommunen en viktig målgruppe for følde- ren. De har myndighet og oppgaver som betinger både kompetanse og beredskap. Dessuten tror vi også børnene aktioner som oppsyn, etter- oppasjer, politiet og andre vil ha nytte av den

Vi tror denne informasjonsfolderen kan bidra til bedre kunnskap og øke forståelsen av ansvar og roller knyttet til mulige skadeleidings- situasjoner ved jakt på alle våre storviltarter, som foruten hjortevillett også omfatter jaktbare store rovvillettarten.

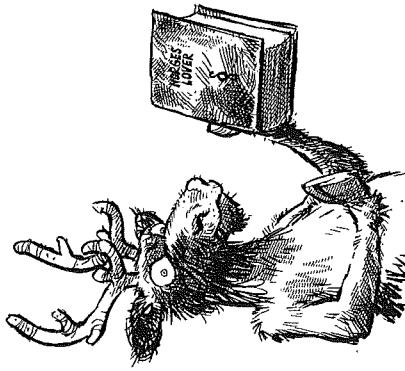
Vi retter en takk til følgende bidragsytere som har gitt verdifulle innspill underveis; Vidar Holthe, Jon Erling Skåtan, Reidar Sandal, Helge Lyngstad og Torm Udo.

**Legg folderen i sidelomma
på jaktekken! LYKKE TIL!**

Steinar Sunde
Miljøkoordinator / Agder Politidistrikt
steinar.sunde@politiet.no

Peter Hermansen
Statens Naturopsyn / Bykle, Aust-Agder
peter.hermansen@dirnat.no

Tor Punsvik
Fylkesmannen i Vest-Agder / Miljøvernavdelingen
tpu@fmva.no

Aktuelle lovtekster:

§ 27 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst,
"Ettersøplikt, forfølgningsrett og avlivning
av såret storvilt"

Den som under jakt eller forsøk på felling skadeskyter storvilt eller kongeørn, plikter å gjøre det en kan for å avlive dyret snarest mulig. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Jegeren og jaktaget som har skadeskutt storvilt, skal ikke opppta jakt eller påskyte nye dyr mens ettersøk pågår. Innen valdets grenser skal ettersøk om nødvendig pågå ut dagen etter skadeskytingen. På annet vald oppholder retten til ettersøk og felling ved utgangen av den dag skadeskutt storvilt kom inn på valdet, if. lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 34.

Den som under jakt eller ved skadefelling/lisensfelling skadeskyter gaup, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn skal uten opphold underrette fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har delatt i forsøket på felling eller jakt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i videre ettersøk.

Dersom pliktig ettersøk første dag er uten resultat, skal jeger eller jaktag uten opphold underrette Jakttrethhaver og kommunen eller nærmeste politimyndighet om de faktiske forhold. Jeger og jaktag som har delatt ved skadeskytingen av viltet, skal uten godtgjørelse bistå vitimyndighet eller politi i det videre ettersøk.

Kommentarer fra Direktoratet for Naturforvaltning til § 27 :

Direktoratet vil sterkt understreke plikten til å ettersøke storfilt som skadeskytes, og til å sørge for en rask og effektiv avlivning slik at unødige lidelser unngås.

Ethvert skudd som løses mot storfilt bør jegeren anse som treff, og jegeren skal foreta undersøkelser i marka dersom dyret ikke faller for skuddet. Dersom det finnes noen som helst grunn til å anta at dyret kan være truffet, plikter jegeren også jaktlaget å ettersøke viltet på beste måte. Det er viktig at ettersøket planlegges nøye.

Ethvert skudd som løses mot bjørn, ulv, jerv eller gaupe, skal uten opphold alltid meldes til fylkesmann, kommune og nærmeste politimyndighet.

For å koncentrere innsatsen om ettersøket skal verken vedkommende jeger eller det jaktlaget han tilhører opppta jakt på nye dyr mens ettersøket pågår. Jegere på andre jaktfelt på valdet har ikke dette påleget. Disse bør imidlertid varsles om skadeskytingen.

Skadeskytingen skal meldes fra til jaktrettshaver og kommunen eller politimyndighet ved utløpet av den dagen skytingen fant sted, dersom dyret ikke ble funnet. Jaktlaget skal fortsette ettersøket ut neste dag. Dette gjelder om det påskurte dyret oppholder seg innenfor eget vald uavhengig av jaktfelt. Resultatet av dette ettersøket meldes også til kommunen, og kommunen avgjør hva som eventuelt skal foretas videre, herunder om jeger/jaktlag skal pålegges videre ettersøk eller om ettersøket skal avsluttes.

På annet vald gjelder retten til ettersøk og fellin bare ut den dagen dyret kom inn på valdet.

Vitloven § 20 tredje ledd fastslår at bruk av kunstig lys i jaktøyemed er forbudt.

Dette lovforbuddet gjelder alle faser av den ordinære jaktutøvelsen, også forfølging og tilleggelse av såret vilt. Under ettersøk av såret storfilt kan jeger/jaktlag følgelig ikke bruke kunstig lys.

Kommunen kan som lokal viltmyndighet ved særlige omstendigheter bestemme at kunstig lys er nødvendig for å sikre en rask og effektiv avlivning av dyrevernhensyn, fordi det da ikke lenger er snakk om ordinær jaktutøvelse. Jeger/jakttag som pålegges å bistå kommunen i et offentlig ettersøk forholder seg da til kommunens anvisninger om videre gjennomføring av ettersøket. Under særlige omstendigheter hvor kommunen har kommet til å dyrervernmessige forhold tilslirer det, kan det gripes inn før jeger/jakttag har sluttført sitt pliktige ettersøk. Dette er et unntak av mer nødrettslig karakter.

Ett forskrift om forvaltning av hjortevilt og bever av 2. april 2002 heter det i § 2 bl.a:
Vald er det geografiske området som kommunen eller vilreinnemnda godkjener for jakt på arter av hjortevilt og bever, og som tildeles fellingsstillatesser fra viltmyndigheten. Etter at rettighetshaverne har overtatt bestandsforvaltningen og det lages bestandsplaner, er det vanlig at et vald består av mange jaktfelt, eventuelt at hele kommunen er et vald. Dette må vi ha i tankene når vi snakker om forfølgningsrett og ettersøk, jfr. Vitlovens § 34.

Forskrift om utøvelse av jakt og fangst § 23

(Krav om godkjent ettersøkshund) Under jakt på elg, hjort og rådyr, skal jaktag og personer som jakter alene ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Fører og hund skal ha bestått praktisk prøve i henhold til "Instruks om prøving og godkjenninng av ettersøkshund" fastsatt av direktoratet.

Dersom slik hund ikke medføres under jaktutøvelsen, skal det gjennom skriftlig avtale være sikret tilgang innenfor et rimelig tidsrom etter påskyting. Kommunen kan kreve at jeger dokumenterer tilgang til godkjent ettersøkshund (Slik skriftlig avtale skal medbringes under jakt, jfr. viltl. §4)

Vittlovens § 34

(Forfølgningsretten)

Den som på lovlig grunn sårer storvilt, har rett til å forfølge og tilegne seg dyret også på grunn der en annen enn jegeren har jaktretten. Forfølgingsretten oppholder ved utgangen av den dag da viltet kom inn på en annens grunn. Jegeren har bevisbyrden for lovlig forfølging. Kongen kan i forskrift fastsette hvilke viltharter som skal regnes som storvilt. Jeger skal snarest mulig gi grunneieren og kommunen melding om forfølging som nevnt i første ledd og om utfallet.

Råd ved mistanke om skadeskyting

Skytters opptryeden ved mistanke om dårlig skudd

1. Sitt i ro og observer
2. Merk hvor dyret forsvant
3. Merk av hvor skytter var og hvor dyret stod da vedkommende skjøt
4. Husk alder og kjønn av påskutt vilt

Jeger, jaktag og jaktleder

Jaktlederen har ikke mer myndighet enn jaktaget har gitt vedkommende, og kan ikke stilles til juridisk ansvar for lovbrudd som kan tilbakeføres til den enkelte jeger.

Skuddplassundersøkelse

Grundig skuddplassundersøkelse kreves. Det er vanskelig å angi generelt hvor langt en skal følge etter påskutt dyr før ettersøksekvipasjen tilkalles. Men ikke ødelegg spor for et eventuelt ettersøk! Vær klar over bikkjas suverene evne til å påvise sporet som hår og blod m.m.!

Ettersøket

Ettersøk er ofte vanskelig og det læres kun gjennom praktisk øvelse, men de fleste lag opplever det heldigvis sjeldent. Trening kan jeger og hund få ved å bruke enhver storvitfelling til å foreta skuddplassundersøkelse og spore inn til fallent! Om egen ettersøksekvipasje må gi opp et skadet vilt, kan laget vurdere å la en annen ekvipasje få prøve seg.

Bom og friskmelding

Når loven pålegger jegeren å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke, så er dette et svært strengt krav til jegeren før han kan frismilde et påskutt dyr. Dersom jegeren har forvisset seg om at dyret ikke er truffet, kreves det ikke at jegeren/jaktlaget varslar kommunen, så sant friskmeldingen beslutes innen utgangen av dagen dyret ble påskutt. Dersom det finnes noen som heist grunn til å anta at dyret kan være skadet, plikter jegeren/ jaktlaget til å etterøke viltet på beste måte.

Ettersøk på andre jaktfelt

Har påskutt dyr gått over på annet jaktfelt, gjelder forfølgningsretten bare ut den dagen det gikk over dit. jfr. Viltlovens § 34. Bevisbyrden påhviler her jegeren. Rettsavgjørelser utdypet denne bevisbyrden ved at det ikke er nok å bevise at dyret har gått over grensen samme dag. Det må også føres bevis for at det er samme dyr som forfølges og samme dyr som felles.

Dyret blir funnet innen utgang av dag 1

Dersom dyret blir funnet, gir jaktlag/ jeger umiddelbart melding til de jaktag i nærheten som måtte være varslet i forkant.

Dyret blir ikke funnet ved utgang av dag 1

Hvis det påskutte dyr ikke blir funnet ved avsluttet ettersøk første dag skal jaktlag/ jeger uten opphold varsle kommunen, samt jaktrettshaver. Dette gjelder også under vilreinjakt, men der vil oppsynet ofte kunne være et hjelpende mellomledd.

Når det gjelder regler ved skudd på og skadeskyting av store rovdyr så vises det til § 27 i jakt- og fangstforskriften på folderens side 3.

Kommunens oppgaver og myndighet

Kommunen har både oppgaver og myndighet knyttet til mulige skadeskytingsituasjoner. De beslutter eventuell videreføring av ettersøk etter andre dags ettersøk, og avslutter skadeettersøket dersom dyret ikke blir funnet. Kommunen har også ansvar for å vurdere hvorvidt regelverket overholder, og bør ha en tett dialog med lensmann/politi med tanke på lovbrudd de kommer til kjennskap om. Viltloven er underlagt offentlig påtale, og det kreves ikke påtalebegjæring (anmeldelse) for å iverksette etterforskning.

Hjem er kommunen?

Formelt sett har Rådmannen ansvaret, men vanligvis er det ei viltnemnd eller et annet utvalg i kommunen som har fått delegert ansvaret for vilstaker. Praktiske viltoppgaver kan også settes bort til personer som blir tildelt ettersøk på kommunens vegne.

Hvordan far kommunen meldingen?

Kommunen eller de som er gitt kommunens myndighet på området, har ansvaret for å gjøre kjent for alle jegerne/jaktlagene hvem i kommunen det skal meldes fra til og oppgi telefonnummer det kan ringes til. Kommunen må ha en plan for dette. Forskriften sier at melding om ettersøk uten resultat første dag også kan meldes politiet. Det er viktig at politiet har lett tilgjengelig oversikt over hvem som umiddelbart skal kontaktes for å opprette på kommunens vegne. Kommunen må sjekke at varslingsrutiner fungerer!

Jeger/jaktlaget må være klar over sin plikt til å bistå i søker inn til kommunen beslutter å avslutte søker.

TGS

Viktige punkter:

Påskutt dyr ettersøkes dag 2 og videre

Hvis påskutt dyr har gått inn på andre jaktfelt, kan jaktaget pålegges ettersøk der, som på eget jaktfelt. Disse varsles i så fall om at pålagt ettersøk gjøres på deres område, og bevisbyrden for lovlig ettersøk påhviler ettersøksjegener.

Er ettersøk andre dag resultatløst, overtar kommunen ansvaret for ettersøket og må vurdere om jeger/aktlag skal pålegges å bistå videre ettersøk, eller om ettersøket skal avsluttes. Kommunen kan også videreføre ettersøk i offentlig regi, om de mener det er hensiktsmessig for saken.

Ettersøk avsluttes Kommunen i samråd med jegerne beslutter når ettersøket skal avsluttes.

卷之三

Gikk alt rett
Jeger og jaktlag bør snarest (med ferskt minne) drøfte seg gjennom den skadeskytings- og ettersøksituasjonen de har vært gjennom. Kunne noe vært gjort bedre, og er en bedre forberedt om et nytt mulig uhell oppstår?

Kommunen bør umiddelbart etter avsluttet ettersøk evaluere egen håndtering av saken, samt vurdere hvorvidt det har vært uehellige forhold å ta opp med de berørte – eller mulige lovbrudd til politiet.

Er det forbedringspunkter i håndteringen av saken – foretatt av jeger / jaktaq.

Kilder til fordyping:

- Jaktledelse – kurshefte fra Skogbrukskrets kursinstitutt
- "Etter sök av skadet hjortevilt." Landbruksforlaget (TUN)
- www.naturoppsvn.no